

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครู
ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด

นางเกศธิดา เขียวสอาด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-066-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF TEACHING PROFESSION DEVELOPMENT
OPERATION OF THE PROVINCIAL KHURUSAPHA COMMITTEE

Mrs. Kedtida Kiewsa-ad

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development

Department of Educational Administration

Graduate school

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-066-3

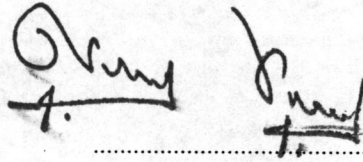
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครูของคณะกรรมการ
 ครูสภาจังหวัด

โดย นางเกศธิดา เชี่ยวสอาด

ภาควิชา บริหารการศึกษา

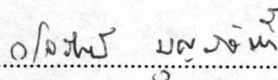
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เถรยอด

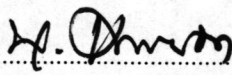
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
 ศึกษาตามหลักสูตรมหาบัณฑิต

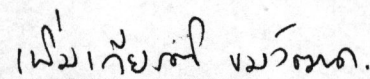

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เถรยอด)

กรรมการ
 (อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เกศติดา เขียวสอาด : การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครูของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด
(A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF TEACHING PROFESSION DEVELOPMENT
OPERATION OF THE PROVINCIAL KHURUSAPHA COMMITTEE) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร. บุญมี
เนรยอด, 258 หน้า. ISBN 974 - 636 - 066 - 3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครูของคณะกรรมการคุรุสภา
จังหวัดที่ได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาวิชาชีพครูของคุรุสภา (พ.ศ. 2535 - 2539) โดยศึกษาถึงวิธีการ หรือ กิจกรรมที่ใช้ในการ
ดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครู 5 ด้าน คือ ด้านมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านบริการ และด้านพิทักษ์สิทธิ
ในการประกอบวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการคุรุสภาจังหวัด ประธานและเลขานุการคณะกรรมการ
คุรุสภาจังหวัด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดนโยบายในการดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครู
เฉพาะของคุรุสภาจังหวัด ในการดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครูทั้ง 5 ด้าน โดยส่วนใหญ่ดำเนินการประสานงาน ประชาสัมพันธ์
และดำเนินกิจกรรมตามที่คุรุสภากำหนด ดังนี้

1. ด้านมาตรฐานวิชาชีพครู : คุรุสภาจังหวัดส่วนใหญ่ดำเนินงานในเรื่อง งานเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู งาน
จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู งานวิจัยและส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู งานยกย่องเชิดชูเกียรติคุณครู งานประชุมสัมมนา
เชิงวิชาการและวิชาชีพครู งานสัมพันธ์องค์กรวิชาชีพครู และงานจัดงานวันครูของคุรุสภาจังหวัด ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ
ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ขาดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน และงานที่พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน
ได้แก่ งานควบคุมและส่งเสริมให้ครูประพฤติตนตามจรรยาบรรณครู งานยกย่องเชิดชูเกียรติคุณครูและงานจัดงานวันครู

2. ด้านวิชาการ : คุรุสภาจังหวัดส่วนใหญ่ดำเนินงานในเรื่อง งานอบรมครูเพื่อการประกอบวิชาชีพครู งานอบรมครู
เพื่อความก้าวหน้าของข้าราชการครู งานศึกษาดูงานและทัศนศึกษาและงานบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่
คือ ขาดงบประมาณและสถานที่ในการดำเนินงาน

3. ด้านสวัสดิการ : คุรุสภาจังหวัดส่วนใหญ่ดำเนินงานในเรื่อง งานสวัสดิการฌาปนกิจสงเคราะห์ (ช.พ.ค.-ช.พ.ส.)
งานสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย งานสวัสดิการสินค้าเครื่องอุปโภค บริโภค งานสวัสดิการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ งานสวัสดิการในรูป
กองทุนและมูลนิธิ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน ยกเว้นงานสวัสดิการในรูปกองทุนและมูลนิธิ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่
คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ส่วนงานที่คุรุสภาจังหวัดส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินงาน คือ งานส่งเสริมการออมทรัพย์ งานจัด
สมรสหมู่สำหรับสมาชิกคุรุสภาและงานจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าของคุรุสภาจังหวัด

4. งานด้านบริการ : คุรุสภาจังหวัดส่วนใหญ่ดำเนินการ ให้ความช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภาในกรณีที่ได้รับ ความ
เดือดร้อน และประชาสัมพันธ์งานด้านต่าง ๆ ของคุรุสภา ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน

5. งานด้านพิทักษ์สิทธิในการประกอบวิชาชีพครู : คุรุสภาจังหวัดส่วนใหญ่ดำเนินการจัดให้มีหนายความอาสารับ
แก้ต่างและตอบข้อหาหรือด้านกฎหมายสำหรับสมาชิกคุรุสภา และจัดทำบัตรสมาชิกคุรุสภาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ปัญหาที่พบ
ส่วนใหญ่ คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน

ภาควิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต *เกศติดา เขียวสอาด*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ศ.ดร. บุญมี เนรยอด*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C 842346 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : OPERATION / TEACHING PROFESSION DEVELOPMENT / PROVINCIAL KHURUSAPHA COMMITTEE

KEDTIDA KIEWSA-AD : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF TEACHING PROFESSION DEVELOPMENT OPERATION OF THE PROVINCIAL KHURUSAPHA COMMITTEE.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. BOONMEE NENYOD, Ed.D. 258 PP. ISBN 974 - 636 - 066 - 3

The purposes of this research were to study the state and problems of teaching profession development operation of the Provincial Khurusapha Committee. The samples consisted of the Provincial Khurusapha Director and the Provincial Khurusapha Committee. The instruments utilized for data collection were questionnaires. Data were analysed by using frequency distribution and percentage.

Research findings were that most of the Provincial Khurusapha Committee didn't set the policy on the operation of profession development specifically. Most of them ran that work on 5 categories by coordinating publicizing and operating the Khurusapha required activities as the followings : -

1. Teaching Profession Standard : Most of the Provincial Khurusapha Committee were responsible for the criteria of the teaching profession standard , teachers' Code of ethics, research and research supplementary for teaching profession development , praise worthy for the outstanding teachers , conference and seminar on academic knowledge and teaching profession , teachers' organization relations and Teachers' Day activities within the province. Most problems were the shortage of budget and related personnel in operation. The work concerned the control and promotion of teachers behaving to the Code of ethics. Most of the praise worthy for the outstanding teachers and Teachers' Day activities couldn't find the the problems.

2. Academic Promotion : Most of the Provincial Khurusapha Committee arranged the training-course for teaching profession and promotion of teacher civil services including with a study and study-tour as well as academic resource services. Most problems were the shortage of budget and venue in operation.

3. Welfare Schemes : Most of the Provincial Khurusapha Committee provided the schemes of cremation for members and the legal spouses of members , accomodation , house-hold appliances , health-care promotion contribution in the form of fund and foundation. Most of the mentioned found no problems except the service of the fund and foundaion due to the storgage of budget. The work that most of the Provincial Khurusapha Committee didn't run , were the promotion of savings , ceremony for group-marriage and cooperative-store establishment.

4. Other services : Most of the Provincial Khurusapha Committee assisted the members' grievances and publicized the work of Khursapha. However , the founded problem was the shortage of budget in operation.

5. Legal protection in teaching profession : Most of the Provincial Khurusapha Committee provided attorney for members in court and counsellor for members in legal cases. Furthermore , it must be responsible for the work of member identification card. The most problems of operation was the shortage of budget.

ภาควิชา บริหารการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิติ.....

สาขาวิชา..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เถนระยอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำทางตลอดจนปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ของภาควิชาบริหารการศึกษา ที่ได้ให้วิชาความรู้ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษา การทำงาน และการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ขอขอบคุณผู้อำนวยการคุรุสภาจังหวัด ประธานกรรมการคุรุสภาจังหวัด และเลขาธิการคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด ที่กรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามการวิจัย รวมทั้งต้องขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คุรุสภาจังหวัดทุกท่านที่ได้ช่วยประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลในจังหวัด

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่มอบทุนสนับสนุนการวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ

สุดท้ายต้องกราบขอบคุณแม่ที่เป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุน ขอขอบคุณลูกที่คอยช่วยเหลือและคอยเติมสีล้น ช่วยทำให้การทำวิจัยครั้งนี้เป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่า

เกศธิดา เขียวสอาด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1	บทนำ..... 1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 5
	ขอบเขตของการวิจัย..... 5
	คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย..... 6
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย..... 7
2	แนวคิด หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 8
	ประวัติความเป็นมาของคุรุสภา..... 8
	คุรุสภาในปัจจุบัน..... 13
	วิชาชีพครู การพัฒนาวิชาชีพครู และองค์กรวิชาชีพครู..... 21
	แผนพัฒนาวิชาชีพครูของคุรุสภา (พ.ศ. 2535 - 2539)..... 24
	งานพัฒนาวิชาชีพครูของคุรุสภา..... 31
	งานพัฒนาวิชาชีพครูของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด..... 48
	การบริหารงานโดยองค์กรคณะบุคคลหรือคณะกรรมการ..... 50
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 55
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 59
	ประชากร..... 59
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 59

บทที่		หน้า
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	60
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	169
	สรุปผลการวิจัย.....	169
	อภิปรายผล.....	185
	ข้อเสนอแนะ.....	192
	รายการอ้างอิง.....	194
	ภาคผนวก.....	198
	ประวัติผู้วิจัย.....	258

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	61
2	สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	65
3	สภาพทั่วไปของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	69
4	งานเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	73
5	งานจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	74
6	งานวิจัยและส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	76
7	งานยกย่องเชิดชูเกียรติคุณครู ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	77
8	งานประชุมสัมมนาเชิงวิชาการและวิชาชีพครู ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	82
9	งานศูนย์สมาคมวิชาชีพครูหรืองานสัมพันธ์องค์กรวิชาชีพครู ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	83
10	งานจัดงานวันครู ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	84
11	งานอบรมครูเพื่อการประกอบวิชาชีพครู ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	85
12	งานอบรมครูเพื่อสร้างความก้าวหน้าของข้าราชการครู ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	86
13	งานศึกษา ดูงานและทัศนศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	88
14	งานบริการแห่งคั่นคว่ำทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	89
15	งานสวัสดิการด้านฌาปนกิจสงเคราะห์(ช.พ.ค. - ช.พ.ส.) ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	90

ตารางที่	หน้า
16 งานสวัสดิการเพื่อความเป็นอยู่ที่ดี ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	91
17 งานส่งเสริมสุขภาพและการรักษาพยาบาล ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	94
18 งานสวัสดิการในรูปกองทุนและมูลนิธิ ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	95
19 งานให้บริการแก่สมาชิกคุรุสภา ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	96
20 งานพิทักษ์สิทธิในการประกอบวิชาชีพครู ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	97
21 นโยบายการดำเนินงานด้านมาตรฐานวิชาชีพครู ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด	99
22 งานเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	101
23 งานจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	103
24 งานวิจัยและส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	105
25 งานยกย่องเชิดชูเกียรติคุณครู ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	106
26 งานประชุมสัมมนาเชิงวิชาการและวิชาชีพครู ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	112
27 งานศูนย์สมาคมวิชาชีพครูหรืองานสัมพันธ์องค์กรวิชาชีพครู ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด	113
28 งานจัดงานวันครู ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	114
29 นโยบายการดำเนินงานด้านวิชาการ ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	115
30 งานอบรมครูเพื่อการประกอบวิชาชีพครู ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	117

ตารางที่	หน้า
31 งานอบรมครูเพื่อสร้างความก้าวหน้าของข้าราชการครู ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	118
32 งานศึกษา ดูงานและทัศนศึกษา ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	119
33 งานบริการแห่งคั่นคว่าทางวิชาการ ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	120
34 นโยบายการดำเนินงานด้านสวัสดิการ ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	121
35 งานสวัสดิการด้านฌาปนกิจสงเคราะห์(ช.พ.ค. - ช.พ.ส.) ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	123
36 งานสวัสดิการเพื่อความเป็นอยู่ที่ดี ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	124
37 งานส่งเสริมสุขภาพและการรักษาพยาบาล ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	127
38 งานสวัสดิการในรูปกองทุนและมูลนิธิ ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	128
39 นโยบายการดำเนินงานด้านบริการ ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	129
40 งานให้บริการแก่สมาชิกคุรุสภา ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	131
41 นโยบายการดำเนินงานด้านพิทักษ์สิทธิครู ของคณะกรรมการคุรุสภา.....	132
42 งานพิทักษ์สิทธิในการประกอบวิชาชีพครู ของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	134
43 ปัญหาการดำเนินงานด้านมาตรฐานวิชาชีพครู ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	135
44 ปัญหาการดำเนินงานด้านวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	143
45 ปัญหาการดำเนินงานด้านสวัสดิการ ของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด.....	146

ตารางที่	หน้า
46 ปัญหาการดำเนินงานด้านบริการ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจังหวัด.....	150
47 ปัญหาการดำเนินงานด้านพิทักษ์สิทธิในการประกอบวิชาชีพครู ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจังหวัด.....	151
48 ปัญหาการดำเนินงานด้านมาตรฐานวิชาชีพครู ของคณะกรรมการการอุดมศึกษาจังหวัด.....	152
49 ปัญหาการดำเนินงานด้านวิชาการ ของคณะกรรมการการอุดมศึกษาจังหวัด.....	160
50 ปัญหาการดำเนินงานด้านสวัสดิการ ของคณะกรรมการการอุดมศึกษาจังหวัด.....	163
51 ปัญหาการดำเนินงานด้านบริการ ของคณะกรรมการการอุดมศึกษาจังหวัด.....	167
52 ปัญหาการดำเนินงานด้านพิทักษ์สิทธิในการประกอบวิชาชีพครู ของคณะกรรมการการอุดมศึกษาจังหวัด.....	168